ทิศทางของโครงการเครื่องแปลภาษา

ภาษา เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อสื่อความเข้าใจกัน ในแต่ละชนชาติก็มีภาษาของตนเอง มีรูปแบบ ไวยากรณ์ และอักษรที่แตกต่างกันไป ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน สำหรับมนุษย์แต่ละชาติที่ใช้ภาษาต่างกันก็จำเป็นต้องมีล่ามทำหน้าที่แปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง บางครั้งก็จำเป็นต้องแปลผ่านภาษาที่สามเพราะไม่สามารถหาล่ามที่มีความรู้ในภาษาทั้งสองที่จะสื่อสารกันได้

คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความคิด การคำนวณ การประมวลผล คอมพิวเตอร์ก็มีภาษาของคอมพิวเตอร์ใช้เริ่มจากยุคที่ 1 เป็นภาษาเครื่องซึ่งผู้ใช้ภาษาเครื่องก็คือวิศวกรคอมพิวเตอร์ที่เข้าใจในตรรกของคอมพิวเตอร์นั้น ยุคที่ 2 พัฒนามาเป็นภาษาแอสเซมบลี ซึ่งโปรแกรมเมอร์สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ยุคที่ 3 เป็นภาษาระดับสูง เช่น ฟอร์แทรน โคบอล เบสิก ปาสคาล ซี เป็นต้น ภาษายุคที่ 3 นี้เริ่มมีรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายได้ แต่ยังไม่สามารถใช้ไวยากรณ์และความหมายต่าง ๆ ได้แบบภาษามนุษย์หรือภาษาธรรมชาติ การใช้งานภาษายุคที่ 3 ยังมีขั้นตอนแบบโปรซีเจอร์อยู่ ภาษาในยุคที่ 4 และยุคที่ 5 เริ่มจะทำให้ภาษาคอมพิวเตอร์ใกล้เคียงภาษาใช้งานของมนุษย์มากขึ้นโดยใช้ความรู้ด้านปัญญาประดิษฐ์เข้ามาเสริม มีเทคนิคการเรียนรู้ศัพท์ต่าง ๆ การสร้างฐานความรู้ ทำให้คนธรรมดาที่ไม่รู้จักภาษาคอมพิวเตอร์สามารถสื่อความหมายกับคอมพิวเตอร์ได้ง่ายขึ้น

ในขณะที่คอมพิวเตอร์มีการพัฒนาให้ยอมรับภาษามนุษย์มากขึ้น สามารถใช้งานเป็นแบบภาษาธรรมชาติที่มนุษย์ทั่วไปเข้าใจได้ง่าย สำหรับนักคอมพิวเตอร์ทั้งหลายก็ควรจะพัฒนาการใช้ภาษาใหม่ ๆ ทางคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทางด้านไมโครคอมพิวเตอร์เริ่มจากภาษาเบสิก แล้วต่อมาก็สามารถใช้งานภาษาอื่นได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นฟอร์แทรน โคบอล และที่นิยมใช้มากในขณะนี้คือปาสคาล

นอกจากนั้นทางวารสารไมโครคอมพิวเตอร์ได้เล็งเห็นว่าภาษาซีก็เป็นอีกภาษาหนึ่งที่เหมาะกับเครื่องระดับไมโคร จึงพยายามเสริมบทความด้านภาษาซีในวารสารฯ เริ่มด้วยฉบับนี้เปิดคอลัมน์มุมภาษาซี เพื่อให้นักคอมพิวเตอร์ทั้งหลายคุ้นเคยกับการใช้งานภาษาซี คุณที่ใช้ภาษาปาสคาลอยู่แล้วก็ไม่ยากในการศึกษาเพิ่มเติมภาษาซี ทางวารสารฯจะนำบทความด้านภาษาซีมาลงเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองการพัฒนาด้านภาษาคอมพิวเตอร์ที่นับวันจะดีมากขึ้นเรื่อย ๆ

ทางด้านภาษาที่ทีมงานนักวิจัยของไทยร่วมในโครงการเครื่องแปลภาษากับทางญี่ปุ่นนั้น จากความคืบหน้าของโครงการก็เริ่มจะไปด้วยดี ในอนาคตเราก็คงจะมีเครื่องแปลภาษาจากภาษาไทยไปสู่ภาษาอื่นได้ อย่างไรก็ตามผู้ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ในบ้านเรายังติดอยู่กับเครื่องพีซี แต่โครงการเครื่องแปลภาษานี้ทำกันในระดับเมนเฟรมและใช้คอมพิวเตอร์ของบริษัทญี่ปุ่นเป็นหลัก ความจริงแล้วทางด้านอเมริกาและยุโรปก็มีโครงการทำเครื่องแปลภาษาเช่นกัน สำหรับคนไทยแล้วคงไม่มาคิดถึงว่าจะใช้คอมพิวเตอร์ของอเมริกาหรือญี่ปุ่นดี แต่เราต้องการความคล่องตัวที่จะสามารถแปลภาษาได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หลาย ๆ ยี่ห้อมากกว่า

ก็คงต้องฝากความหวังไว้กับนักวิจัยไทยที่ร่วมในโครงการละครับว่า อย่างไร ๆ ก็อย่ายึดติดกับผลิตภัณฑ์ญี่ปุ่นจนเกินไป เราควรมีเครื่องแปลภาษาของเราเองที่ไม่อิงกับคอมพิวเตอร์ของใคร เพราะถ้าในอนาคตโครงการแปลภาษาของค่ายทางตะวันตกมีความเหมาะสมกว่า เราก็ควรจะได้ใช้ประโยชน์เช่นกัน ไม่ใช่ว่าจะแปลภาษามาเป็นภาษาไทยได้ต้องใช้คอมพิวเตอร์ญี่ปุ่นเท่านั้น เวลานี้สินค้าอุปโภคบริโภคหลายอย่างในบ้านเราญี่ปุ่นก็ครองตลาดแทบสิ้นเชิงแล้ว

ขอเรื่องภาษาไทยไว้สักอย่างเถิดครับ ถึงแม้เราจะไม่มีคอมพิวเตอร์ของคนไทยเอง แต่ไม่จำเป็นที่เราต้องพึ่งแต่เพียงคอมพิวเตอร์ญี่ปุ่นเท่านั้นในการแปลภาษาไทย

พงษ์ศักดิ์ ศิวะภัทรกำพล